

17.12.2021

KIRJE KUNTIEN TEHTÄVISTÄ JA RESURSSEISTA KOTOUTUMISEN EDISTÄMISESSÄ

1/1

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen myötä sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyy kunnilta hyvinvointialueille. Uudet hyvinvointialueet aloittivat toimintansa pian lakien voimaan tulon jälkeen väliaikaisten valmistelutoimielinten työn käynnistyttyä. Ensimmäiset hyvinvointialuevaalit pidetään alkuvuodesta 2022 ja aluevaltuustot aloittavat toimintansa maaliskuussa 2022. Järjestämisvastuu tehtävistä siirtyy hyvinvointialueille 1.1.2023. Edellä mainittuja tehtäviä hoitava henkilöstö siirtyy hyvinvointialueille, ja siirtoon liittyviä valmisteluja käydään parhaillaan kuntien ja hyvinvointialueiden kesken.

Kotoutumisen edistämisestä annetussa laissa (jatkossa kotoutumislaki) säädetään kuntien tehtävistä kotoutumisen edistämisessä. Kotoutumista edistäviä toimenpiteitä ja palveluja järjestetään kotoutumislain mukaan osana kunnallisia peruspalveluja ja työ- ja elinkeinohallinnon palveluja sekä muina kotoutumista edistävinä toimenpiteinä. Kotoutumislaisissa säädetään erityisiä kotoutumista edistäviä tehtäviä, kuten alkukartoituksen järjestämisen sekä kotoutumissuunnitelman laatiminen. Nykyisin nämä tehtävät ovat TE-toimistoilla ja kunnilla.

Osassa kunnissa on järjestäytytty niin, että kotoutumislain mukaisia palveluita hoidetaan tällä hetkellä sosiaalihuollon toimialalla. Osa kunnista on organisoinut kotoutumispalvelut jonkin muun hallinnon-alan vastuulle. Hyvinvointialueiden toiminnan käynnistyessä niille siirtyvät vain niille lainsäädännössä säädetty sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävät, jotka jatkossakin edistävät osaltaan kotoutumista.

Työ- ja elinkeinoministeriö valmistelee kotoutumisen edistämisestä annetun lain uudistusta. Uuden kotoutumislain on tarkoitus tulla voimaan vuonna 2024 samanaikaisesti työllisyyspalveluiden siirtoa kunnille koskevan sääntelyn kanssa. Kokonaisvastuu kotoutumisen edistämisen palveluiden järjestämisestä tulisi kunnille (pois lukien sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuu). Kunnille tulisi tehtäväksi kotoutumislain mukaiseen osaamiseen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi, kotoutumissuunnitelman laatiminen sekä palveluihin ohjaaminen sekä työttömille työnhakijoille että muille maahanmuuttajille. Kunnille jäisi myös vastuu sopia ELY-keskuksen kanssa kansainvälistä suojelua saavien kuntapaikoista. Parhaillaan keskustellaan kansainvälistä suojelua saavien vastaanoton alkuvaiheen tehtävien järjestämisvastuista kunnan ja hyvinvointialueen välillä. Kotoutumislain mukaiset tehtävät tulevat edellyttämään myös jatkossa tiivistä yhteistyötä kunnan eri toimialojen ja hyvinvointialueen kesken.

Samanaikaisesti työ- ja elinkeinoministeriö valmistelee nopealla aikataululla hallituksen esityksen (ns. mini-HE), jolla on tarkoitus säätää niistä välttämättömistä muutoksista, jotka on huomioitava hyvinvointialueiden sote-tehtävien järjestämisvastuun alkamisen vuoksi jo vuoden 2023 alusta. Mini-HE:llä on tarkoitus säätää hyvinvointialueille mm. oikeus hakea valtiolta korvauksia eräistä kotoutumislain 6 luvun mukaisista kustannuksista (erityisesti sote-tehtävien erityiskustannusten korvaukset). Lisäksi mini-HE:llä on tarkoitus säätää hyvinvointialueelle tehtäviä alaikäisenä ilman huoltajaa maahan tulleiden lapsien perheryhmäkodeista ja asumisen tuesta, ml. 18–24-vuotiaille tarjottava tuki (kotoutumislain 27–28 §). Nykytilanteessa suurimmassa osassa kuntia perheryhmäkotien henkilöstö työskentelee kunnan sosiaalihuollossa. Uudistusta valmistellaan yhteistyössä sosiaali- ja terveysministeriön kanssa.

Työ- ja elinkeinoministeriö kehottaa kuntia huomioimaan valmisteilla olevissa henkilöstönsä siirroissa sen, että kuntaan jää riittävästi henkilöstöä kotoutumista edistävien tehtävien järjestämiseen myös vuoden 2023 alusta. Lisätietoja antavat tarvittaessa johtava asiantuntija Mira Karppanen ja neuvotteleva virkamies Sari Haavisto (etunimi.sukunimi@gov.fi).